WSPÓLNE STANOWISKO

w sprawie założeń do zmiany ustawy o kuratorach sądowych

Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Kuratorów Sądowych,

MOZ Kuratorów Sądowych KNSZZ „Ad Rem”

NSZZ "Solidarność" Pracowników Sądownictwa i Prokuratury

NSZZ Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej

Krajowej Rady Kuratorów

wypracowane na spotkaniu w dniu 17 listopada 2026 r.

I. Uwagi wstępne – zakres opiniowanego materiału

Na wstępie pragniemy jednoznacznie zaznaczyć, że dokument przedstawiony stronie społecznej stanowi wyłącznie założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o kuratorach sądowych, a nie projekt konkretnych przepisów nowelizujących ustawę.

Pomimo wielokrotnych próśb kierowanych do strony rządowej stronie społecznej nadal nie został przedstawiony projekt zmian ustawy o kuratorach sądowych ani uzasadnienie planowanych zmian. Jest to okoliczność niezwykle istotna z punktu widzenia możliwości przeprowadzenia rzetelnych konsultacji społecznych, ponieważ dopiero analiza konkretnych propozycji legislacyjnych pozwala ocenić ich skutki prawne, organizacyjne, finansowe i społeczne. W konsekwencji przedstawione poniżej stanowisko odnosi się wyłącznie do założeń przekazanych stronie społecznej. Nie może być ono traktowane jako ostateczna akceptacja proponowanych kierunków zmian ani jako zamknięcie dyskusji nad kształtem nowelizacji. Stanowisko organizacji związkowych oraz Krajowej Rady Kuratorów może ulec zmianie po przedstawieniu konkretnych zapisów ustawowych i ich uzasadnienia.

Podkreślamy, że strona społeczna oczekuje rzeczywistego dialogu, a nie jedynie konsultowania ogólnych kierunków zmian, których ostateczne brzmienie pozostaje nieznane. Wprowadzenie zmian dotyczących statusu zawodowego kuratorów sądowych, ich warunków pracy, wynagradzania oraz odpowiedzialności powinno odbywać się z poszanowaniem głosu środowiska zawodowego i jego przedstawicieli.

Poniżej przedstawiamy wspólne stanowisko, w pierwszej kolejności wskazując kwestie, w których wszystkie organizacje i Krajowa Rada Kuratorów prezentują zgodne stanowisko, a następnie zagadnienia, w których występują niewielkie różnice w ocenie proponowanych rozwiązań.

II. Najistotniejsze projektowane zmiany w ustawie o kuratorach sądowych

A. Kwestie, w których strona społeczna prezentuje wspólne stanowisko

Ad. 1. Wprowadzenie nowego stopnia służbowego – starszego kuratora specjalisty

Wszystkie reprezentowane organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów pozytywnie oceniają propozycję wprowadzenia dodatkowego stopnia służbowego. Uważamy, że stworzenie kolejnego szczebla awansu zawodowego jest rozwiązaniem potrzebnym i oczekiwanym przez środowisko kuratorskie.

Jednocześnie stoimy na stanowisku, że zasady jego przyznawania powinny być analogiczne do zasad obowiązujących przy nadawaniu dotychczasowych stopni służbowych, z zachowaniem przejrzystych i obiektywnych kryteriów awansu.

Pod rozwagę należy wziąć wykreślenie przesłanki wyróżniającej się pracy i zastąpienie jej pozytywną oceną z przeprowadzonej kontroli.

Nie akceptujemy natomiast propozycji, zgodnie z którą uzyskanie kolejnego stopnia służbowego byłoby możliwe dopiero po upływie 10 lat (informacja przedstawiona na spotkaniu MS z kuratorami okręgowymi) od uzyskania poprzedniego awansu. Tak długi okres oczekiwania jest nieuzasadniony, nie sprzyja motywacji zawodowej i w praktyce ogranicza możliwość rozwoju zawodowego kuratorów.

Wprowadzenie nowego stopnia powinno stanowić rzeczywisty element ścieżki awansu zawodowego, a nie wyłącznie zmianę o charakterze prestiżowym.

Awans powinien skutkować odpowiednim wzrostem wynagrodzenia zasadniczego, a jego wysokość powinna zostać określona w sposób przejrzysty już na etapie projektowania przepisów – wzrost mnożników!

Ewentualna propozycja - zmiana okresów nabywania uprawnień na starszego kuratora zawodowego i kuratora specjalistę oraz starszego kuratora specjalistę np. - 3,3,3; 3,4,5; 4,4,4; 3,3,6. Każdy wymaga oceny wraz z pozostałymi warunkami awansu.

Ad. 2. Wprowadzenie zwrotu kosztów przejazdu dla kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego oraz kuratora zawodowego delegowanego do sądu okręgowego

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów pozytywnie oceniają propozycję wprowadzenia zwrotu kosztów przejazdu dla wskazanych w założeniu osób. Rozwiązanie to stanowi uzasadnioną rekompensatę wydatków ponoszonych w związku z koniecznością dojazdu do miejscowości, w której znajduje się stałe miejsce pełnienia czynności służbowych.

Jednocześnie podkreślamy, że uprawnienie to powinno zostać określone w ustawie w sposób jednoznaczny, tak aby jego realizacja nie zależała od uznaniowych decyzji pracodawcy ani od możliwości finansowych poszczególnych sądów. Przepisy powinny precyzyjnie wskazywać zasady ustalania wysokości zwrotu, sposób dokumentowania poniesionych kosztów, terminy wypłaty oraz zasady korzystania z różnych środków transportu.

Zwrot powinien odpowiadać rzeczywiście ponoszonym, uzasadnionym kosztom przejazdu i uwzględniać zarówno możliwość korzystania z transportu publicznego, jak i przejazdu własnym samochodem.

Ad. 3. Określenie nowego przedziału wysokości ryczałtu na pokrycie zwiększonych kosztów dojazdów służbowych

Co do zasady wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zgadzają się z koniecznością uregulowania tej kwestii i wprowadzenia rozwiązań zapewniających kuratorom rzeczywistą rekompensatę kosztów ponoszonych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

Nie akceptujemy jednak zaproponowanych wartości, które w żaden sposób nie odpowiadają rzeczywistym kosztom eksploatacji samochodu wykorzystywanego do realizacji obowiązków służbowych. Proponujemy przyjęcie wartości na poziomie 20–35% jako rozwiązania bardziej odpowiadającego rzeczywistym wydatkom ponoszonym przez kuratorów, w tym kosztom paliwa, eksploatacji, amortyzacji oraz utrzymania pojazdu.

Jednocześnie wskazujemy, że projektowane rozwiązanie nie może pomijać kuratorów, którzy z przyczyn organizacyjnych, ekonomicznych lub osobistych nie korzystają z samochodów prywatnych, lecz wykonują obowiązki służbowe przy wykorzystaniu komunikacji publicznej.

W związku z tym wnosimy o zagwarantowanie rozwiązania przewidującego ryczałt lub zwrot kosztów korzystania z komunikacji publicznej. Niedopuszczalne jest różnicowanie sytuacji kuratorów wyłącznie ze względu na sposób przemieszczania się podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Ponadto wnosimy o jednoznaczne uregulowanie w ustawie, że:

- ryczałt stanowiący zwrot kosztów ponoszonych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych jest zwolniony z opodatkowania;
- wysokość ryczałtu nie podlega ograniczeniom wynikającym z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (limity, pomniejszanie ryczałtu proporcjonalnie do liczby dni niekorzystania przez kuratora z pojazdu)

- Wprowadzenie ryczałtu dla osób, które mają okresowo zwiększone obowiązki w związku z zastępowaniem innego kuratora

Ad. 4. Wykorzystanie doświadczenia kuratorów społecznych jako potencjalnej ścieżki dojścia do zawodu kuratora zawodowego

W przedstawionej formie wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zdecydowanie sprzeciwiają się proponowanemu rozwiązaniu.

Uważamy, że wprowadzenie takiej możliwości obniża rangę zawodu kuratora sądowego, którego wykonywanie wymaga nie tylko odpowiednich kwalifikacji formalnych, ale również specjalistycznej wiedzy, przygotowania praktycznego, znajomości procedur.

Proponowane rozwiązanie nie daje wystarczających gwarancji prawidłowego przygotowania zawodowego osób zatrudnianych z pominięciem standardowej ścieżki dojścia do zawodu.

Ad. 5. Zapewnienie obsługi sekretariatu przez dyrektora sądu okręgowego

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów popierają proponowany kierunek zmian.

Jednocześnie uważamy, że regulacja powinna zostać uzupełniona o jednoznaczny zapis gwarantujący, iż na każdy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przypadać będzie nie mniej niż jeden etat sekretarski. Liczba etatów sekretarskich powinna być zwiększana proporcjonalnie do liczebności zespołu i rzeczywistego zakresu zadań administracyjnych.

Nie może dochodzić do sytuacji, w której zwiększenie liczby kuratorów w zespole nie będzie wiązało się z odpowiednim zwiększeniem zasobów administracyjnych.

Prawidłowa obsługa sekretarska stanowi warunek sprawnego funkcjonowania zespołu, Wnosimy zatem o ustawowe zagwarantowanie minimalnego poziomu zatrudnienia sekretarskiego oraz mechanizmu jego proporcjonalnego zwiększania.

Ad. 7. Zmiana zasad nabywania prawa do dodatkowego urlopu wypoczynkowego

W zaproponowanej formie jesteśmy przeciw takiemu rozwiązaniu.

Zwracamy uwagę na istotny błąd w przedstawionym zapisie. W porównaniu z obowiązującym stanem prawnym kurator dopiero po 16 latach pracy uzyskałby 12 dni dodatkowego urlopu

Wnosimy o skorygowanie zapisu w taki sposób, aby nowa regulacja nie prowadziła do pogorszenia dotychczasowej sytuacji prawnej kuratorów.

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów co do zasady popierają proponowany kierunek zmian, polegający na przyznawaniu dodatkowego dnia urlopu za każdy kolejny przepracowany rok pracy, ale począwszy już po przepracowaniu 1 roku oraz zwiększenia dodatkowego urlopu do uzyskania 15 dni.

Zawód kuratora sądowego wiąże się z długotrwałym obciążeniem psychicznym i emocjonalnym, wykonywaniem obowiązków w trudnych warunkach środowiskowych oraz stałym kontaktem z osobami znajdującymi się w sytuacjach kryzysowych. Rozwiązanie to powinno pełnić funkcję regeneracyjną, a jednocześnie stanowić element motywacyjny zachęcający do dalszego wykonywania zawodu.

Ad. 8. Okresowa weryfikacja niekaralności kuratorów zawodowych i społecznych

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zgadzają się z przedstawionym kierunkiem zmiany.

Ad. 9. Zakaz przynależności do partii politycznej i określonej działalności publicznej

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów wyrażają stanowczy sprzeciw wobec przedstawionej propozycji.

W naszej ocenie rozwiązanie to budzi poważne wątpliwości konstytucyjnej, w szczególności w zakresie poszanowania podstawowych wolności i praw obywatelskich, w tym prawa do prywatności oraz wolności osobistej. Kuratorzy sądowi, podobnie jak przedstawiciele innych zawodów zaufania publicznego, podlegają określonym standardom etycznym i zawodowym. Środowisko kuratorskie posiada Kodeks Etyki Kuratora Sądowego, który określa zasady postępowania i standardy wykonywania zawodu. Nie widzimy uzasadnienia dla wprowadzania dodatkowych, nieprecyzyjnych ograniczeń, które mogłyby prowadzić do nadmiernej ingerencji w życie prywatne kuratorów.

Ewentualne regulacje dotyczące zachowania kuratorów powinny pozostawać w granicach niezbędnych dla ochrony prawidłowego wykonywania zawodu, z poszanowaniem konstytucyjnych praw i wolności jednostki.

Wnosimy o odstąpienie od proponowanego rozwiązania vide pismo organizacji związkowych złożone MS w dniu 12.10.2026 r.

Ad. 10. Uporządkowanie przesłanek odwołania kierownika zespołu

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów nie akceptują zapisów, których zakres i znaczenie nie zostały jednoznacznie określone.

Przepisy prawa powinny być sformułowane w sposób precyzyjny, jasny i niebudzący wątpliwości interpretacyjnych. Nie mogą pozostawiać nadmiernej swobody uznaniowej ani tworzyć możliwości nadużyć w praktyce stosowania prawa. Wnosimy zatem o doprecyzowanie proponowanych regulacji, wskazanie ich zakresu podmiotowego i przedmiotowego oraz określenie zasad ich stosowania vide pismo organizacji związkowych złożone MS w dniu 12.10.2026 r.

B. Kwestia, w której występuje rozbieżność stanowisk organizacji

Ad. 6. Skrócenie okresu karencji po zakończeniu pełnienia funkcji kuratora okręgowego i uporządkowanie przesłanek odwołania

W odniesieniu do tego punktu występuje rozbieżność pomiędzy reprezentowanymi organizacjami.

Wszystkie organizacje związkowe reprezentujące kuratorów sądowych oraz Krajowa Rada Kuratorów nie wyrażają zgody na proponowane rozwiązania w zakresie zmiany przesłanek odwołania kuratora okręgowego**,** w szczególności na wprowadzenie nieostrych, enigmatycznych i niedookreślonych kryteriów, takich jak „szczególnie niska efektywność działań" czy „inne szczególnie uzasadnione okoliczności".

W naszej ocenie proponowane sformułowania nie zapewniają wystarczającej precyzji i pozostawiają zbyt szeroki zakres uznaniowości organowi podejmującemu decyzję o odwołaniu kuratora okręgowego. Szczególnie wątpliwe jest posługiwanie się kryterium „efektywności", bez określenia obiektywnych, mierzalnych i jednolitych wskaźników jej oceny. Nie kwestionujemy możliwości odwołania kuratora okręgowego w sytuacjach rzeczywiście uzasadnionych, jednak przesłanki takiego odwołania muszą być konkretne, obiektywne, weryfikowalne i jednoznacznie określone w ustawie. Nie mogą opierać się na sformułowaniach umożliwiających dowolną interpretację i ocenę, gdyż może to prowadzić do osłabienia samodzielności kuratora okręgowego, ograniczenia jego niezależności w wykonywaniu ustawowych zadań oraz wywoływać efekt zniechęcający do podejmowania decyzji w interesie środowiska zawodowego.

Niezależnie od powyższego większość organizacji związkowych oraz Krajowa Rada Kuratorów wnioskują o przywrócenie samorządności KSS w zakresie wyboru kandydatów na KO tylko przez Zgromadzenie Okręgowe.

III. Inne projektowane zmiany w ustawie o kuratorach sądowych

A. Kwestie, w których strona społeczna prezentuje wspólne stanowisko

Ad. 1. Organizator centralnych obchodów Święta Kuratorskiej Służby Sądowej

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zgadzają się z przedstawioną propozycją.

Ad. 2. Zasady nadawania stopni służbowych kuratorom delegowanym do Ministerstwa Sprawiedliwości

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów popierają przedstawiony kierunek zmiany.

Delegowanie kuratora nie może prowadzić do ograniczenia jego uprawnień zawodowych ani pozbawiać go możliwości uzyskania awansu, jeżeli spełnia ustawowe warunki.

Zasady awansu powinny być jednakowe dla wszystkich kuratorów, niezależnie od miejsca i charakteru wykonywania obowiązków służbowych.

Ad. 3 lit. a) Obniżenie wymaganego stażu pracy kuratorskiej kandydata na kierownika zespołu

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów stanowczo sprzeciwiają się przedstawionej propozycji w obecnej formie.

Uważamy, że kierowanie zespołem kuratorskiej służby sądowej wymaga nie tylko odpowiednich predyspozycji organizacyjnych i umiejętności zarządzania, ale przede wszystkim ugruntowanej wiedzy zawodowej, bogatego doświadczenia praktycznego oraz autorytetu wynikającego z wieloletniej pracy w charakterze kuratora zawodowego. Kierownik zespołu ponosi odpowiedzialność za organizację i prawidłowe funkcjonowanie zespołu, sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań, wspieranie podległych kuratorów, rozwiązywanie problemów organizacyjnych i merytorycznych, a także reprezentowanie zespołu wobec przełożonych i innych instytucji. Pięcioletni staż pracy nie jest wymogiem przypadkowym ani nadmiernym.

Postulujemy wprowadzenie funkcji zastępcy kierownika oraz zapewnienie rozwiązań gwarantujących mu gratyfikację finansową w związku z pełnioną funkcją.

Jednocześnie uważamy, że osoba powoływana do pełnienia obowiązków kierownika zespołu podczas gdy nie ma powołanego kierownika (tzw. po kierownika) powinna spełniać takie same wymagania ustawowe, jakie przewidziano dla osoby powoływanej na stanowisko kierownika zespołu. Uważamy, że stała funkcja zastępcy kierownika pozwoli na zapewnienie ciągłości zarządzania zespołem, właściwe rozdzielanie obowiązków i uniknięcie sytuacji, w których w czasie nieobecności kierownika jego zadania przejmują osoby nieposiadające odpowiedniego przygotowania.

Ad. 3 lit. b) Dodatkowe wymagania wobec kierownika zespołu

Wskazane założenia są zbyt ogólne, nieprecyzyjne i nie zawierają mierzalnych kryteriów pozwalających na jednoznaczne określenie obowiązków oraz sposobu oceny ich realizacji.

Przepisy dotyczące kierowania zespołami powinny określać konkretne kompetencje, odpowiedzialność, zakres obowiązków oraz zasady rozliczania wykonywanych zadań.

Nie można akceptować regulacji, które w praktyce mogą prowadzić do dowolnej interpretacji obowiązków kierowniczych i nadmiernego obciążania kuratorów - vide pismo organizacji związkowych złożone MS w dniu 12.10.2026 r.

Ad. 4. Ustawowa ścieżka odwoławcza od negatywnej oceny pracy kuratora zawodowego

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów co do zasady zgadzają się z przedstawionym kierunkiem zmiany.

Zwracamy jednak uwagę, że w przedstawionych założeniach brakuje informacji, do jakiego podmiotu kurator będzie mógł wnieść odwołanie od decyzji podjętej w tej sprawie.

Jest to kwestia fundamentalna z punktu widzenia ochrony praw pracowniczych i zawodowych kuratora. Każda regulacja przyznająca określonemu podmiotowi kompetencję do podejmowania decyzji wpływających na sytuację zawodową kuratora powinna jednocześnie przewidywać jasną, niezależną i skuteczną drogę odwoławczą. Wnosimy o uzupełnienie projektu o odpowiednie gwarancje proceduralne.

Brak wskazania organu odwoławczego oraz zasad i terminów wnoszenia odwołania może wpłynąć na ostateczną ocenę strony społecznej.

Ad. 5 i 6. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości oraz zapewnienie ciągłości postępowań dyscyplinarnych

Wszystkie organizacje związkowe na obecnym etapie sceptycznie podchodzą do powoływania Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości m.in z uwagi na potencjalnie duże zagrożenie instrumentalnego wykorzystywania Rzecznika oraz dalsze ograniczania samorządności kuratorskiej służby sądowej

Jednocześnie uważamy, że postępowanie dyscyplinarne powinno być prowadzone w sposób gwarantujący bezstronność, niezależność, przejrzystość oraz równe traktowanie wszystkich kuratorów. Szczególnie istotne jest wyeliminowanie potencjalnych zależności służbowych i środowiskowych, które mogą wpływać na obiektywizm rzecznika dyscyplinarnego lub składu orzekającego. W związku z tym postulujemy:

1. Powrót do wyboru rzecznika dyscyplinarnego przez okręgowe zgromadzenie kuratorów.

Uważamy, że rozwiązanie to zapewnia właściwy udział samorządności kuratorskiej w funkcjonowaniu systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Rzecznik dyscyplinarny powinien posiadać mandat wynikający z wyboru przez środowisko zawodowe, a nie pozostawać w zależności od organów, których decyzje lub działania mogą być przedmiotem oceny w postępowaniu dyscyplinarnym.

Ewentualna propozycja:

2. Wprowadzenie mechanizmu przekazywania spraw do innego okręgu w ramach apelacji.

Postulujemy wprowadzenie ustawowego rozwiązania, zgodnie z którym w przypadku postępowania dyscyplinarnego dotyczącego kuratora okręgowego, zastępcy kuratora okręgowego, kuratora delegowanego do biura kuratora okręgowego lub rzecznika dyscyplinarnego, sprawa była przekazywana do rozpoznania np. innemu okręgowi w ramach tej samej apelacji. Takie rozwiązanie powinno być również stosowane w innych uzasadnionych przypadkach, w szczególności w sytuacji, gdy istnieją obiektywne podstawy do wyłączenia rzecznika dyscyplinarnego, jego zastępcy lub składu sędziowskiego.

3. Rozważenie utworzenia ogólnokrajowego korpusu rzeczników dyscyplinarnych i sędziów dyscyplinarnych.

W naszej ocenie wartym rozważenia rozwiązaniem jest utworzenie korpusu ogólnokrajowego, obejmującego rzeczników dyscyplinarnych i sędziów dyscyplinarnych. Pozwoliłoby to na ograniczenie lokalnych zależności, zwiększenie niezależności postępowań i zapewnienie jednolitych standardów orzeczniczych w skali kraju.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań powinno być poprzedzone analizą funkcjonowania obecnego systemu i konsultacjami ze środowiskiem kuratorskim.

Ad. 7. Zadaniowy system czasu pracy aplikanta kuratorskiego i obowiązki patrona

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów co do zasady zgadzają się z przedstawionym kierunkiem zmian. Nie akceptujemy jednak proponowanego zapisu dotyczącego *„monitorowania i zatwierdzania czasu pracy aplikanta”.*

Uważamy, że zadaniem patrona jest przede wszystkim merytoryczne prowadzenie aplikanta, przekazywanie wiedzy praktycznej, nadzorowanie prawidłowego wykonywania czynności zawodowych oraz przygotowanie do samodzielnego wykonywania zawodu kuratora.

Monitorowanie i zatwierdzanie czasu pracy należy natomiast do obowiązków pracodawcy, a nie do zadań patrona.

Jednocześnie postulujemy wprowadzenie do ustawy jednoznacznego zapisu regulującego kwestie przetwarzania danych osobowych przez aplikanta kuratorskiego, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów RODO – dopisanie do go podmiotów wskazanych w 9a ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych. Aplikant, w trakcie szkolenia praktycznego, ma dostęp do informacji dotyczących osób objętych postępowaniami sądowymi i wykonywaniem orzeczeń. Konieczne jest zatem ustawowe określenie zasad i zakresu dostępu do danych, odpowiedzialności oraz obowiązków związanych z ich przetwarzaniem.

Ad. 8 lit. a) i b). Warunki pełnienia funkcji kuratora społecznego oraz ochrona danych osobowych

W odniesieniu do obu propozycji wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów są za wprowadzeniem w/w zmian.

Ad. 8 lit. c). Możliwość odwołania kuratora społecznego bez przydzielonych spraw przez co najmniej 6 miesięcy

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów nie zgadzają się z proponowaną zmianą.

Uważamy, że obecne brzmienie art. 88 pkt 3 ustawy o kuratorach sądowych jest wystarczające i nie powoduje ograniczeń, które uzasadniałyby jego modyfikację.

Ad. 9. Zwiększenie liczby zastępców przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zgadzają się z przedstawionym kierunkiem zmiany.

Ad. 10. Zmiana ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym – rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych

Wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów zgadzają się z przedstawionym kierunkiem zmiany.

IV. Dodatkowe postulaty strony społecznej – wnioski jednogłośnie popierane przez wszystkie organizacje i Krajową Radę Kuratorów

Niezależnie od oceny przedstawionych założeń, wszystkie organizacje związkowe oraz Krajowa Rada Kuratorów jednogłośnie wnoszą o uwzględnienie w przygotowywanej nowelizacji ustawy o kuratorach sądowych dodatkowych rozwiązań, które mają istotne znaczenie dla sytuacji zawodowej kuratorów, ich bezpieczeństwa prawnego oraz prawidłowego funkcjonowania kuratorskiej służby sądowej.

Uważamy, że przygotowywana nowelizacja powinna stanowić rzeczywistą okazję do uporządkowania kwestii, które od lat pozostają nierozwiązane i powodują liczne problemy w praktyce wykonywania zawodu.

1. Wprowadzenie drogi odwoławczej od odmowy wyrażenia zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia

Wnosimy o wprowadzenie do art. 15 ustawy o kuratorach sądowych możliwości odwołania się od decyzji prezesa sądu okręgowego odmawiającej kuratorowi zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia.

Obecny brak odpowiedniej drogi odwoławczej powoduje, że kurator pozostaje pozbawiony skutecznego instrumentu zakwestionowania decyzji, która bezpośrednio wpływa na jego

sytuację zawodową i możliwość uzyskiwania dodatkowych dochodów. W naszej ocenie decyzja w tak istotnej sprawie nie powinna mieć charakteru ostatecznego i pozostawać poza kontrolą instancyjną.

Postulujemy zatem określenie w ustawie organu odwoławczego, terminu wniesienia odwołania oraz zasad jego rozpatrywania.

2. Uregulowanie zasad przenoszenia kuratora sądowego pomiędzy okręgami

Wnosimy o wprowadzenie do ustawy jednoznacznej regulacji umożliwiającej przeniesienie kuratora zawodowego do innego okręgu sądowego bez konieczności rozwiązywania dotychczasowego stosunku pracy i ponownego nawiązywania zatrudnienia (przeniesienie bez etatu).Obecnie brak kompleksowej regulacji w tym zakresie może powodować istotne trudności organizacyjne i pracownicze.

Przeniesienie pomiędzy okręgami powinno odbywać się z zachowaniem ciągłości zatrudnienia (prawo do urlopu, prawo do pełnego 13 wynagrodzenia)

3. Wprowadzenie dodatkowego dodatku stażowego po 20 latach pracy

Postulujemy wprowadzenie dodatkowego dodatku stażowego przysługującego kuratorom po przepracowaniu 20 lat dodając 1 % po każdym przepracowanym roku.

Zawód kuratora sądowego wymaga wieloletniego doświadczenia, specjalistycznej wiedzy, odporności psychicznej oraz umiejętności radzenia sobie z trudnymi i często obciążającymi emocjonalnie sytuacjami. Wieloletnia praca w zawodzie powinna znajdować odpowiednie odzwierciedlenie w systemie wynagradzania.

Wprowadzenie dodatkowego dodatku po 20 latach pracy stanowiłoby istotny instrument motywacyjny, wzmacniałoby poczucie docenienia doświadczenia zawodowego oraz zachęcało do pozostawania w kuratorskiej służbie sądowej. Jest to szczególnie istotne w kontekście problemów kadrowych i konieczności zatrzymania w zawodzie doświadczonych pracowników.

4. Uregulowanie zasad zwalniania kuratora z tajemnicy służbowej

Wnosimy o wprowadzenie do ustawy jednoznacznych przepisów regulujących zasady dot. tajemnicy służbowej/zawodowej

Obecnie brak dostatecznie precyzyjnych regulacji w tym zakresie może powodować wątpliwości dotyczące zakresu odpowiedzialności kuratora oraz sytuacji, w których może on zgodnie z prawem ujawnić informacje uzyskane w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych.

Ustawa powinna określać:

- w jakich sytuacjach dopuszczalne jest zwolnienie kuratora z tajemnicy służbowej;

- jaki podmiot jest uprawniony do dokonania takiego zwolnienia;
- w jakiej formie i na jakiej podstawie następuje zwolnienie;
- jaki jest zakres informacji objętych zwolnieniem;
- jakie są granice odpowiedzialności kuratora za ujawnienie informacji w sytuacji, gdy działa na podstawie prawidłowo udzielonego zwolnienia.

5. Zmiana zasad ochrony prawnej kuratorów sądowych

Wnosimy o kompleksową zmianę przepisów dotyczących ochrony prawnej kuratorów sądowych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

Obecne rozwiązania nie zapewniają wystarczającej ochrony osobom wykonującym zawód, który wiąże się z bezpośrednim kontaktem z osobami znajdującymi się w sytuacjach konfliktowych, kryzysowych i niejednokrotnie związanych z wysokim poziomem agresji.

Kuratorzy mogą być narażeni na postępowania karne i cywilne związane z czynnościami wykonywanymi w ramach obowiązków służbowych, w tym na postępowania dotyczące treści sporządzanych sprawozdań, opinii czy podejmowanych działań.

Postulujemy wprowadzenie rozwiązań gwarantujących:

- pokrywanie przez pracodawcę pełnych, rzeczywiście poniesionych kosztów pomocy prawnej i zastępstwa procesowego kuratora w postępowaniach pozostających w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych;
- alternatywnie – ustawowe zobowiązanie pracodawcy do zapewnienia kuratorowi obrońcy lub pełnomocnika z urzędu na cały okres trwania postępowania;
- objęcie ochroną zarówno postępowań karnych, jak i cywilnych związanych z wykonywaniem zawodu;
- zapewnienie ochrony również w sytuacjach, w których kurator występuje w charakterze oskarżonego lub pozwanego, jeżeli postępowanie pozostaje w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

Nie może dochodzić do sytuacji, w której kurator, realizując obowiązki nałożone przez pracodawcę i wynikające z orzeczeń sądowych, zmuszony jest samodzielnie ponosić znaczne koszty obrony swoich praw.

Ochrona prawna powinna być rzeczywista i obejmować cały okres postępowania, a nie mieć wyłącznie charakter częściowej rekompensaty kosztów.

6. Brak rozwiązań dotyczących wynagradzania oraz zaopatrzenia emerytalnego

Przedstawione założenia nie zawierają rozwiązań dotyczących modelu wynagradzania kuratorów. Wnosimy o podjęcie równoległych prac nad wynagrodzeniami i warunkami pracy

z udziałem organizacji związkowych oraz reprezentacji samorządu kuratorskiego. Ocena powinna objąć zakres zadań, obciążenie pracą i odpowiedzialność związaną z wykonywaniem orzeczeń sądowych. W wystąpieniu złożonym 12 października jego sygnatariusze wnieśli również o informację o planowanych pracach dotyczących zabezpieczenia emerytalnego i urlopu dla poratowania zdrowia. wspólnym celem jest stworzenie takich regulacji, które będą wzmacniały kuratorską służbę sądową, zapewniały jej stabilność kadrową, podnosiły prestiż zawodu i gwarantowały kuratorom odpowiednie warunki do wykonywania odpowiedzialnych zadań na rzecz wymiaru sprawiedliwości i społeczeństwa.

V. Podsumowanie i oczekiwania strony społecznej

Przedstawione stanowisko odzwierciedla wspólne oczekiwania i propozycje środowiska kuratorskiego reprezentowanego przez organizacje związkowe oraz Krajową Radę Kuratorów.

Doceniamy te propozycje, które zmierzają do uporządkowania kwestii organizacyjnych i poprawy warunków wykonywania zawodu. Jednocześnie nie możemy zaakceptować rozwiązań, które obniżają rangę zawodu kuratora sądowego, ograniczają prawa pracownicze, nie zapewniają odpowiednich gwarancji proceduralnych lub pozostawiają nadmierną swobodę uznaniową organom stosującym prawo.

Podkreślamy, że kuratorska służba sądowa jest niezwykle istotnym elementem wymiaru sprawiedliwości. Zakres zadań wykonywanych przez kuratorów, odpowiedzialność związana z realizacją orzeczeń sądowych oraz warunki pracy wymagają rozwiązań systemowych, które będą odpowiadały rzeczywistym potrzebom tej grupy zawodowej.

W szczególności oczekujemy, że dalsze prace legislacyjne będą prowadzone z rzeczywistym udziałem przedstawicieli środowiska kuratorskiego, a wszystkie propozycje zostaną poddane rzetelnej analizie.

Ponownie podkreślamy, że przedstawione stanowisko dotyczy wyłącznie **założeń** przekazanych stronie społecznej. Do czasu przedstawienia projektu konkretnych przepisów nowelizujących ustawę o kuratorach sądowych oraz ich uzasadnienia nie jest możliwe dokonanie pełnej oceny skutków planowanych zmian. Zastrzegamy zatem możliwość uzupełnienia, zmiany lub rozszerzenia niniejszego stanowiska po otrzymaniu projektu ustawy.

Oczekujemy przedstawienia stronie społecznej pełnego projektu nowelizacji wraz z uzasadnieniem, co umożliwi przeprowadzenie merytorycznej dyskusji i przedstawienie szczegółowych uwag legislacyjnych.